

Museum onderzoekt 17de-eeuwse stukken met scantechniek

Brieven lezen met zegel er nog op

DEN HAAG | Het Museum voor Communicatie in Den Haag gaat 600 ongeopende brieven uit de zeventiende eeuw onderzoeken zonder het zegel te verbreken. Daarvoor gebruiken de onderzoekers een speciale scantechniek.

GERT-JAN BROERE

De brieven zitten in een met zeehonden huid bedekte kist die al sinds 1926 in het bezit is van wat toen nog het Nederlandsche Postmuseum in oprichting was, de voorloper van het huidige museum. De kist behoorde tot de nalatenschap van de zeventiende-eeuwse Haagse postmeester Simon de Brienne en

◀▲ De kist bevat nog 600 ongeopende brieven. FOTO MUSEUM VOOR COMMUNICATIE

zijn vrouw Maria Germain. De meeste brieven uit de kist kwamen uit Frankrijk en waren bedoeld voor Hugenoten die naar Nederland waren gevlucht.

De postmeester verzamelde de brieven omdat de geadresseerden waren verhuisd, overleden of de

brief weigerden, omdat het ontvangen ervan bijvoorbeeld te kostbaar was.

Tijdsbeeld

2000 brieven uit de kist waren al geopend. Ze geven een goed beeld van het gewone leven in de zeventiende

eeuw, verduidelijkt conservator Koos Havelaar. „De inhoud van de brieven is niet heel spannend, maar het zijn wel brieven uit alle lagen van de bevolking. In dat opzicht geven ze een mooi tijdsbeeld.”

Een internationaal onderzoeksteam onder leiding van Nadine Ak-

kerman (Universiteit Leiden) en David van der Linden (Rijksuniversiteit Groningen) gaat nu ook de inhoud van de laatste 600 brieven openbaar maken. Havelaar: „We gaan de techniek gebruiken die bijvoorbeeld ook werd toegepast op de Dode Zee-rollen, zodat we de tekst kunnen lezen zonder de brief te hoeven openen.”

Dat is belangrijk, want ook de manier waarop een brief gevouwen was, was heel persoonlijk, zo ontdekten onderzoekers. Deze techniek, *letterlocking* genaamd, was vergelijkbaar met een handtekening en zorgde ervoor dat brieven niet stiekem konden worden gelezen. Havelaar: „Vaak werden brieven in archieven platgestreken en als één vel bewaard. Inmiddels weten we beter. Bij ons worden de brieven zo veel mogelijk in originele staat in mapjes geconserveerd.”